

El Consell activa el pla per a previndre els efectes de les altes temperatures en la salut

Juny de 2014

El Consell ha activat el 'Programa de Prevenció i Atenció als Problemes de Salut Derivats de les Temperatures Extremes en la Comunitat Valenciana', amb l'objectiu de previndre, minimitzar i avaluar els impactes en la salut de la població derivats de les altes temperatures, amb especial atenció a la presència d'onades de calor.

El Programa d'Onada de Calor romandrà actiu fins al 30 de setembre, llevat que les condicions meteorològiques impliquen la seua modificació puntual. Es desenrotllarà en tot el territori de la Comunitat, amb les especificacions necessàries en cada departament de salut.

Des de la Conselleria de Sanitat es justifica la posada en marxa d'este Programa Onada de Calor, que s'activa cada any en la Comunitat des de l'any 2004, pel fet que les temperatures excessivament elevades són una amenaça per a la salut pública, ja que contribuïxen a les defuncions per malalties cardiovasculars, respiratòries i cerebrovasculars, sobretot entre les persones d'edat avançada.

Els períodes amb altes temperatures són propicis per a les malalties lligades a la calor i poden suposar un agreujament de malalties prèvies. Les temperatures altes provoquen a més un augment dels nivells d'ozó i d'altres contaminants de l'aire que agreugen les malalties cardiovasculars i respiratòries. A més, els nivells de pol·len i altres al·lèrgens també són majors en cas de calor extrema.

Colps de calor

L'exposició a temperatures excessives afecta especialment els xiquets, a les persones majors i als malalts amb malalties cròniques de base. Des d'un punt de vista social, la marginació, l'aïllament, la dependència, la discapacitat o les condicions d'habitabilitat de les persones amb menys recursos, afigen factors de risc que fan encara més vulnerables a determinat col·lectius.

Cal recordar que durant l'estiu de 2013 es van registrar 22 atencions sanitàries per colp de calor en els centres sanitaris de la Comunitat, 7 d'ells a la província de València, 7 a Castelló i 8 a Alacant.

El colp de calor es caracteritza per un increment de la temperatura corporal central per damunt de 40 °C i alteracions del sistema nerviós central entre les que predomina l'encefalopatia. És prou comú que s'arribe al coma. El colp de calor és una emergència mèdica i causa tractable de fracàs multiorgànic. Les dos formes habituals de presentació són la relacionada amb l'exercici en ambients calorosos (que afecta fonamentalment individus jòvens sans) i la forma clàssica (que afecta ancians o individus amb malalties debilitants) durant intenses onades de calor.

El Programa Onada de Calor, que s'activa cada any en la Comunitat des de 2004, el coordina la Direcció General de Salut Pública de la Conselleria de Sanitat, junt amb la Comissió de Coordinació del Programa, presidida pel secretari autonòmic de Sanitat, Luis Ibáñez.

La dita comissió està integrada per la Direcció General d'assistència sanitària, la Fundació Centre d'Estudis Ambientals del Mediterrani (CEAM), la Direcció General de Qualitat Ambiental, la Direcció General de Dependència i Majors, la Direcció General de Persones amb Discapacitat, la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Emergències, com a responsable del 112 d'emergències en la Comunitat, la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, Creu Roja de la Comunitat Valenciana, el Consell Valencià de Persones Majors i l'Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball.

El programa inclou l'elaboració diària de mapes de risc que, amb quatre colors (verd, groc, taronja i roig) mostren els nivells de temperatura previstos, des dels 35é fins al color roig, que indica que se superen els 41é. Estos mapes de troben disponibles a través de les respectives pàgines web de la Direcció General de Salut Pública i de la Fundació CEAM.

Des del punt de vista sanitari, la Direcció General de Salut Pública considera població de risc als majors de 65 anys que viuen sols o patixen problemes de salut, els pacients immobilitzats, els malalts terminals, xiquets menors de 4 anys, les persones amb obesitat excessiva, els pacients amb determinats tractaments o les persones amb malalties cròniques.

En el cas de les persones majors, el grup de risc per excel·lència, es recorda que els ancians tenen menor capacitat de sudoració, i tenen reduïda la sensació de calor, per la qual cosa no solen protegir-se. A més tenen disminuïda la sensació de set, la qual cosa comporta també un major perill de deshidratació.

Molts d'ells viuen en residències, per la qual cosa el pla estableix una sèrie de mesures preventives dirigides a les residències de persones majors dependents, entre les que destaca el suggeriment de beure un got d'aigua o suc, tant en el desdijuni, el menjar, el berenar i el sopar, com entre hores, o vestir amb roba lleugera, folgada, i de colors clars. Així mateix, es recomana si han d'eixir del centre, que ho facen a primera hora del matí o a última hora de la vesprada.

La ingesta d'aigua i aliments líquids s'estableix com a recomanació general, així com augmentar el consum de fruites i verdures i evitar les menjars copioses.

Més informació: <http://www.sp.san.gva.es/calor> i Portal Cuida't CV. <http://cuidatecv.es/>